

De drie Heilige Dagen in de Goede Week

Goede Vrijdag

14 april anno Domini 2017

DE PASSIE UIT HET EVANGELIE NAAR JOHANNES

DELEN UIT 'VIA CRUCIS' VAN FRANZ LISZT
(PIANO EN GEZONGEN KORALEN)

'LICHT VOOR DE WERELD'
STATIES BIJ JOHANNES 18 EN 19
(LIEDBOEK, 587)

Voorafgaand aan de dienst zijn we stil.

VOORBEREIDING

De dienst begint in stilte

Drempelgebed

- ouderl.* Bij U, Heer, schuilen wij
in het onbarmhartig licht
van deze dag.
Hoor ons, God,
en blijf ons niet ver.
- allen* HOOR ONS, GOD,
EN KOM ONS TE HULP.
- ouderl.* Gij zijt een wal tegen nacht en ontij,
Gij, de grond van ons vertrouwen.
In uw handen, Heer,
bevelen wij ons leven.
- allen* BESCHUT ONS
MET DE SCHADUW
VAN UW VLEUGELS.
- ouderl.* Hier gedenken wij Jezus Messias,
in zijn lijden, in zijn dood.
- In de dagen van zijn leven
Heeft Hij onze zwakheid gedragen,
onze leegte onder ogen gezien.
- Hier zien wij op naar het kruis.
Laat dit uur voor ons zijn
als een waken en bidden met Hem.

allen IN UW HANDEN, HEER,
BEVELEN WIJ ONS LEVEN. AMEN.

Zingen Psalm 22: 1, 2 en 4

DE PASSIE VOLGENS HET EVANGELIE NAAR JOHANNES (NBV)

Piano Via Crucis - inleiding

Lezen Johannes 18: 1-11

1 Nadat Jezus dit alles gezegd had, ging hij met zijn leerlingen naar de overkant van de Kidronbeek. Daar liep hij een olijfgaard in, met zijn leerlingen. 2 Judas, zijn verrader, kende deze plek ook, want Jezus was er vaak met zijn leerlingen samengekomen. 3 Judas ging ernaartoe, samen met een cohort soldaten en dienaren van de hogepriesters en de farizeeën. Ze waren gewapend en droegen fakkels en lantaarns. 4 Jezus wist precies wat er met hem zou gebeuren. Hij liep naar hen toe en vroeg: 'Wie zoeken jullie?' 5 Ze antwoordden: 'Jezus uit Nazaret.' 'Ik ben het,' zei Jezus, terwijl Judas, zijn verrader, erbij stond. 6 Toen hij zei: 'Ik ben het,' deinsden ze achteruit en vielen op de grond. 7 Weer vroeg Jezus: 'Wie zoeken jullie?' en weer zeiden ze: 'Jezus uit Nazaret.' 8 'Ik heb jullie al gezegd: "Ik ben het,"' zei Jezus. 'Als jullie mij zoeken, laat deze mensen dan gaan.' 9 Zo gingen de woorden in vervulling die hij gesproken had: 'Geen van hen die u mij gegeven hebt, heb ik verloren laten gaan.' 10 Daarop trok Simon Petrus het zwaard dat hij bij zich had, haalde uit naar de slaaf van de hogepriester en sloeg hem zijn rechteroor af; Malchus heette die slaaf. 11 Maar Jezus zei tegen Petrus: 'Steek je zwaard in de schede. Zou ik de beker die de Vader mij gegeven heeft niet drinken?'

Zingen 'Licht voor de wereld'- Liedboek, 587: 1

Lezen Johannes 18: 12-27

12 De soldaten met hun tribuun en de Joodse gerechtsdienaars grepen Jezus en boeiden hem. 13 Ze brachten hem eerst naar Annas, de schoonvader van Kajafas. Kajafas was dat jaar hogepriester 14 en hij was het die de Joden had voorgehouden: 'Het is goed dat één man sterft voor het hele volk.' 15 Simon Petrus liep met een andere leerling achter Jezus aan. Deze andere leerling kende de hogepriester en ging met Jezus het paleis van de hogepriester in, 16 maar Petrus bleef buiten bij de poort staan. Daarop kwam de andere leerling, de kennis van de hogepriester, weer naar buiten; hij sprak met de portierster en nam Petrus mee naar binnen. 17 Het meisje sprak Petrus aan: 'Ben jij soms ook een leerling van die man?' 'Nee, ik niet,' zei hij. 18 De slaven en de gerechtsdienaars stonden zich te warmen bij een vuur dat ze hadden aangelegd omdat het koud was; ook Petrus ging zich erbij staan warmen. 19 De hogepriester ondervroeg Jezus over zijn leerlingen en over zijn leer. 20 Jezus zei: 'Ik heb in het openbaar tot de wereld gesproken. Ik heb steeds onderricht gegeven op plaatsen waar de Joden bij elkaar komen, in synagogen en in de tempel, en nooit heb ik iets in het geheim gezegd. 21 Waarom ondervraagt u mij? Vraag het toch aan de mensen die mij gehoord hebben, zij weten wat ik gezegd heb.' 22 Toen Jezus dat zei gaf een van de dienaren die erbij stonden, hem een klap in het gezicht: 'Is dat een manier om de hogepriester te antwoorden?' 23 Jezus zei: 'Als ik iets verkeerd gezegd heb, zeg dan wat er verkeerd was, maar als het juist is wat ik heb gezegd, waarom slaat u me dan?' 24 Daarna stuurde Annas hem geboeid naar Kajafas, de hogepriester. 25 Simon Petrus stond zich intussen nog steeds te warmen. 'Ben jij soms ook een leerling van hem?' vroegen ze. 'Nee,' ontkende Petrus, 'ik niet.' 26 Maar een van de slaven van de

hogepriester, een familielid van de man van wie Petrus het oor had afgeslagen, zei: 'Maar ik heb toch gezien dat je bij hem was in de olijfgaard?' 27 Weer ontkende Petrus, en meteen kraaide er een haan.

Zingen 'Licht voor de wereld' - Liedboek, 587: 2

Lezen Johannes 18: 28-40

28 Jezus werd van Kajafas naar het pretorium gebracht. Het was nog vroeg in de morgen. Zelf gingen ze niet naar binnen, om zich niet te verontreinigen voor het pesachmaal. 29 Daarom kwam Pilatus naar buiten en vroeg: 'Waarvan beschuldigt u deze man?' 30 Ze antwoordden: 'Als hij geen misdadiger was, zouden we hem niet aan u uitgeleverd hebben.' 31 Pilatus zei: 'Neem hem dan mee, en veroordeel hem volgens uw eigen wet.' Maar de Joden wierpen tegen: 'Wij hebben het recht niet om iemand ter dood te brengen.' 32 Zo ging de uitspraak van Jezus in vervulling waarin hij aanduidde welke dood hij sterven zou.

33 Nu ging Pilatus het pretorium weer in. Hij liet Jezus bij zich komen en vroeg hem: 'Bent u de koning van de Joden?' 34 Jezus antwoordde: 'Vraagt u dit uit uzelf of hebben anderen dit over mij gezegd?' 35 'Ik ben toch geen Jood,' antwoordde Pilatus. 'Uw volk en uw hogepriesters hebben u aan mij uitgeleverd – wat hebt u gedaan?' 36 Jezus antwoordde: 'Mijn koningschap hoort niet bij deze wereld. Als mijn koningschap bij deze wereld hoorde, zouden mijn dienaren wel gevochten hebben om te voorkomen dat ik aan de Joden werd uitgeleverd. Maar mijn koninkrijk is niet van hier.' 37 Pilatus zei: 'U bent dus koning?' 'U zegt dat ik koning ben,' zei Jezus. 'Ik ben geboren en naar de wereld gekomen om van de waarheid te getuigen, en ieder die de waarheid is toegedaan, luistert naar wat ik zeg.' 38 Hierop zei Pilatus: 'Maar wat is waarheid?'

Na deze woorden ging hij weer naar de Joden buiten. 'Ik heb geen schuld in hem gevonden,' zei hij. 39 'Maar het is bij u gebruikelijk dat ik met Pesach iemand vrijlaat – wilt u dat ik de koning van de Joden vrijlaat?' 40 Toen begon iedereen te schreeuwen: 'Hem niet, maar Barabbas!' Barabbas was een misdadiger.

Zingen 'Licht voor de wereld' - Liedboek, 587: 3

Lezen Johannes 19: 1-3

1 Toen liet Pilatus Jezus geselen. 2 De soldaten vlochten een kroon van doornen, zetten die op zijn hoofd en deden hem een purperen mantel aan. 3 Ze liepen naar hem toe en zeiden: 'Leve de koning van de Joden!', en ze sloegen hem in het gezicht.

Zingen Koraal - Statie VI, 'O hoofd vol bloed en wonden'
Liedboek, 576b: 1, 3 en 4

Lezen Johannes 19: 4-17

4 Pilatus liep weer naar buiten en zei: 'Ik zal hem hier buiten aan u tonen om u duidelijk te maken dat ik geen enkel bewijs van zijn schuld heb gevonden.' 5 Daarop kwam Jezus naar buiten, met de doornenkroon op en de purperen mantel aan. 'Hier is hij, de mens,' zei Pilatus. 6 Maar toen de hogepriesters en de gerechtsdienaren hem zagen begonnen ze te schreeuwen: 'Kruisig hem, kruisig hem!' Toen zei Pilatus: 'Neem hem dan maar mee en kruisig hem zelf, want ik zie niet waaraan hij schuldig is.' 7 De Joden zeiden: 'Wij hebben een wet die zegt dat hij moet sterven, omdat hij zich de Zoon van God heeft genoemd.' 8 Toen Pilatus dat hoorde werd hij erg bang. 9 Hij ging het pretorium weer in en vroeg aan Jezus: 'Waar komt u vandaan?' Maar Jezus gaf geen antwoord. 10 'Waarom zegt u niets tegen mij?' vroeg Pilatus. 'Weet u dan niet dat

ik de macht heb om u vrij te laten of u te kruisigen?’ 11 Jezus antwoordde: ‘De enige macht die u over mij hebt, is u van boven gegeven. Daarom draagt degene die mij aan u uitgeleverd heeft de meeste schuld.’ 12 Vanaf dat moment wilde Pilatus hem vrijlaten. Maar de Joden riepen: ‘Als u die man vrijlaat bent u geen vriend van de keizer, want iedereen die zichzelf tot koning uitroept pleegt verzet tegen de keizer.’ 13 Pilatus hoorde dat, liet Jezus naar buiten brengen en nam plaats op de rechterstoel op het zogeheten Mozaïekterras, in het Hebreeuws Gabbata. 14 Het was rond het middaguur op de voorbereidingsdag van Pesach. Pilatus zei tegen de Joden: ‘Hier is hij, uw koning.’ 15 Meteen schreeuwden ze: ‘Weg met hem, weg met hem, aan het kruis met hem!’ Pilatus vroeg: ‘Moet ik uw koning kruisigen?’ Maar de hogepriesters antwoordden: ‘Wij hebben geen andere koning dan de keizer!’ 16 Toen droeg Pilatus hem aan hen over om hem te laten kruisigen. Zij voerden Jezus weg; 17 hij droeg zelf het kruis naar de zogeheten Schedelplaats, in het Hebreeuws Golgota.

Piano Via Crucis - Statie II
‘Jezus draagt zijn kruis.’

Zingen ‘Licht voor de wereld’ - Liedboek, 587: 4

Lezen Johannes 19: 18-24

18 Daar kruisigden ze hem, met twee anderen, aan weerskanten één, en Jezus in het midden. 19 Pilatus had een inscriptie laten maken die op het kruis bevestigd werd. Er stond op ‘Jezus uit Nazaret, koning van de Joden’. 20 Het stond er in het Hebreeuws, het Latijn en het Grieks, en omdat de plek waar Jezus gekruisigd werd dicht bij de stad lag, werd deze inscriptie door veel Joden gelezen. 21 De hogepriesters van de Joden zeiden tegen Pilatus: ‘U moet niet “koning van de Joden” schrijven, maar “Deze man heeft beweerd: Ik ben de koning van de Joden”.’ 22 ‘Wat ik geschreven heb, dat heb ik geschreven,’ was het antwoord van Pilatus. 23 Nadat ze Jezus gekruisigd hadden, verdeelden de soldaten zijn kleren in vieren, voor iedere soldaat een deel. Maar zijn onderkleed was in één stuk geweven, van boven tot beneden. 24 Ze zeiden tegen elkaar: ‘Laten we het niet scheuren, maar laten we loten wie het hebben mag.’ Zo ging in vervulling wat de Schrift zegt: ‘Ze verdeelden mijn kleren onder elkaar en wierpen het lot om mijn gewaad.’ Dat is wat de soldaten deden.

Piano Via Crucis - Statie X
‘Jezus wordt van zijn kleren beroofd.’

Via Crucis - Statie XI
‘Jezus wordt aan het kruis genageld.’

Lezen Johannes 19: 25-29

25 Bij het kruis van Jezus stonden zijn moeder met haar zuster, Maria, de vrouw van Klopas, en Maria uit Magdala. 26 Toen Jezus zijn moeder zag staan, en bij haar de leerling van wie hij veel hield, zei hij tegen zijn moeder: ‘Dat is uw zoon,’ 27 en daarna tegen de leerling: ‘Dat is je moeder.’ Vanaf dat moment nam die leerling haar bij zich in huis. 28 Toen wist Jezus dat alles was volbracht, en om de Schrift geheel in vervulling te laten gaan zei hij: ‘Ik heb dorst.’ 29 Er stond daar een vat zure wijn; ze staken er een majoraantak met een spons in en brachten die naar zijn mond.

Piano Statie XII, ‘Jezus sterft aan het kruis’

Lezen Johannes 19: 30

30 Nadat Jezus ervan gedronken had zei hij: 'Het is volbracht.' Hij boog zijn hoofd en gaf de geest.

Stilte

Zingen Koraal - Statie XII, 'O Traurigheid; Nu valt de nacht'
Liedboek, 590

Lezen Johannes 19: 31-42

31 Het was voorbereidingsdag, en de Joden wilden voorkomen dat de lichamen op sabbat, en nog wel een bijzondere sabbat, aan het kruis zouden blijven hangen. Daarom vroegen ze Pilatus of de benen van de gekruisigden gebroken mochten worden en of ze de lichamen mochten meenemen. 32 Toen braken de soldaten de benen van de eerste die tegelijk met Jezus gekruisigd was, en ook die van de ander. 33 Vervolgens kwamen ze bij Jezus, maar ze zagen dat hij al gestorven was. Daarom braken ze zijn benen niet. 34 Maar een van de soldaten stak een lans in zijn zij en meteen vloeide er bloed en water uit. 35 Hiervan getuigt iemand die het zelf heeft gezien, en zijn getuigenis is betrouwbaar. Hij weet dat hij de waarheid spreekt en wil dat ook u gelooft. 36 Zo ging de Schrift in vervulling: 'Geen van zijn beenderen zal verbrijzeld worden.' 37 Een andere schrifttekst zegt: 'Zij zullen hun blik richten op hem die ze hebben doorstoken.' 38 Na deze gebeurtenissen vroeg Josef uit Arimatea – die uit vrees voor de Joden in het geheim een leerling van Jezus was – aan Pilatus of hij het lichaam van Jezus mocht meenemen. Pilatus gaf toestemming en Josef nam het lichaam mee. 39 Nikodemus, die destijds 's nachts naar Jezus toe gegaan was, kwam ook; hij had een mengsel van mirre en aloë bij zich, wel honderd litera. 40 Ze wikkelden Jezus' lichaam met de balsem in linnen, zoals gebruikelijk is bij een Joodse begrafenis. 41 Dicht bij de plaats waar Jezus gekruisigd was lag een olijfgaard, en daar was een nieuw graf, waarin nog nooit iemand begraven was. 42 Omdat het voor de Joden voorbereidingsdag was en dat graf dichtbij was, legden ze Jezus daarin.

Piano Via Crucis - Statie XIII
'Jezus wordt van het kruis afgenomen'

DE PAASKAARS WORDT GEDOOFD EN UITGEDRAGEN

STILTE

Zingen 'Licht voor de wereld' - Liedboek, 587: 6 en 7

DE GEBEDEN

Voorbeden

Beklag Gods

voorg. Mijn volk, wat heb ik u misdaan
of waarmee heb ik u bedroefd?
Ik heb de aarde voor de dag geroepen
en aan uw handen toevertrouwd,
maar van mijn tuin is een wildernis gemaakt,
mijn levenswerk wordt een dodenakker.
Waarom laat gij dit toe?

allen HEILIGE GOD,
HEILIG EN ALMACHTIG,
HEILIG EN ONSTERFELIJK,
ONTFERM U OVER ONS.

voorg. Ik heb u onder mijn regenboog gesteld,
Een teken van vrede en toekomst,
maar dodelijke wapens staan gericht op mensen
en bedreigen mijn dierbare schepping.
Waarom laat gij dit toe?

allen HEILIGE GOD...

voorg. Ik heb mij laten kennen als uw bevrijder,
de bondgenoot van alle onderdrukten,
maar tallozen worden getergd en geteisterd
door terreur en tirannie.
Waarom laat gij dit toe?

allen HEILIGE GOD...

voorg. Ik heb u met overvloed gezegend,
met dagelijks brood en meer dan dat,
maar op mijn akker sterven mensen onverzadigd
en kinderhanden blijven ongevuld.
Waarom laat gij dit toe?

allen HEILIGE GOD...

voorg. Ik heb mijn woord aan u gegeven
en u mijn hartsgeheimen toevertrouwd,
maar afgoden vinden overal gehoor
en mensen kiezen doodlopende wegen.
Waarom laat gij dit toe?

allen HEILIGE GOD...

voorg. Ik heb mijn eigen Zoon tot u gezonden,
mijn sprekend evenbeeld, mijn uitgestrekte hand,
maar Hij is afgewezen, uitgestoten,
vernederd tot de laagste dood.
Ik heb Hem bij u teruggebracht,
de levende, de bron van alle leven,
maar Hij gaat dood aan alle kruisen
waaraan mijn mensen worden vastgespijkerd.
Waarom laat gij dit toe?

allen HEILIGE GOD,
HEILIG EN ALMACHTIG,
HEILIG EN ONSTERFELIJK,
ONTFERM U OVER ONS.

voorg. Mijn volk, wat heb ik u misdaan
of waarmee heb ik u bedroefd?

Ik heb u geëerd als kroon van de schepping,
Ik heb u gezocht als mijn kostbaarste sieraad,
Ik heb u bewaard in mijn hand, in mijn hart,
Ik heb u mijn rots, mijn Zoon geofferd.
Wat had Ik nog meer moeten doen
dat Ik niet heb gedaan?

allen HEILIGE GOD...

Zingen 'Glorie zij U, Christus, U leed onze nood'
Liedboek, 574

Slotgebed en Onze Vader

In uw handen, Heer,
bevelen wij ons leven.
Laten wij waken en bidden
Dat Uw liefde ook ons
zal vinden en bewaren.
Laat ons niet eindigen
in het duister.

ONZE VADER...

We verlaten in stilte de kerk.

Aan deze dienst werkten mee:

Bloemschikking: Caroline 't Hoen, Ineke van der Keur, Riet Passchier en Marjan Zwijsen

Orgel en piano: Maarten Boonstra

Ouderling van dienst: Liesbeth Havenaar

Lectores: Sam Anes en Pieter Kop

Diaken van dienst: Bas Oerlemans

Voorganger: René Venema

Stille Zaterdag 15 april, 21.00 uur (!)

In de Paasnacht sluiten we de Heilige Drie Dagen af met een viering waarin de komst van het Licht van Christus centraal staat. Muzikale medewerking: Cantorij Vredeskerk o.l.v. Maarten Boonstra; Peter-Bram 't Hoen (orgel).

Paasmorgen 16 april

We beginnen de Paasmorgen met een gezamenlijk ontbijt in de Vredeskerk (8.30 uur). Om 10.00 uur begint de Paasdienst. Dit is een dienst voor jong en oud, van Schrift en Tafel. Voor de jongste kinderen is er nevendienst. Muzikale medewerking: Peter-Bram 't Hoen (orgel); Youri Kerpershoek (trompet).